

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 862

van **FREYA VAN DEN BOSSCHE**

datum: 12 september 2017

aan **JO VANDEURZEN**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Pleegzorg - Stand van zaken

In Vlaanderen worden heel wat kwetsbare kinderen en jongeren die tijdelijk niet meer bij hun ouders kunnen wonen, opgevangen in pleeggezinnen.

1. Hoeveel aanvragen voor een pleeggezin kunnen niet positief beantwoord worden omdat er te weinig pleeggezinnen zijn? Kan de minister een opsplitsing maken naar leeftijd en geslacht? Graag een overzicht van de voorbije jaren.
2. Sinds 1 september 2017 is het nieuwe statuut voor pleegzorg in werking getreden.
Wat houdt dat statuut van pleegouders concreet in? Hoe konden de diensten voor pleegzorg zich hierop voorbereiden? En wat zijn de moeilijkheden die ze nu ervaren?
3. In elke provincie van Vlaanderen is er één dienst voor pleegzorg actief. Een dienst voor pleegzorg is enkel bevoegd voor haar eigen provincie. De woonplaats van het pleeggezin bepaalt welke dienst voor pleegzorg bevoegd is.
Heeft de minister gegevens over hoeveel pleeggezinnen veranderen van pleegzorgdienst en om welke reden? Wat zijn de voorwaarden om te kunnen veranderen van pleegzorgdienst?
4. Als een jongere, ouder of betrokkene een klacht heeft over de hulpverlening georganiseerd door Jongerenwelzijn, kan die daarvoor terecht bij de JO-lijn.
Hoeveel klachten kreeg de JO-lijn over pleegzorg? Wat was de aanleiding voor de klacht? De JO-lijn handelt de klacht af binnen 45 kalenderdagen na ontvangst van de klacht (artikel 10 van het Klachtendecreet). Hoeveel klachten over pleegzorg overschreden de 45 dagen en waarom?
5. Hoeveel klachten kreeg de Vlaamse Ombudsdienst over pleegzorg? Een onderzoeker van de Vlaamse Ombudsdienst heeft gemiddeld 4 maanden nodig voor het onderzoeken van de klacht. Hoeveel klachten over pleegzorg overschreden de vier maanden en waarom?
6. Is er in het verleden een tevredenheidsenquête afgenomen bij pleegzorgers? Zo ja, wat waren de resultaten? Zo neen, wat is de reden hiervoor?
7. Hoeveel individuele erkende vluchtelingen werden opgenomen in een pleeggezin in 2016? Hoeveel daarvan zijn niet-begeleide minderjarigen? Hoe evolueerde dat aantal de voorbije jaren? Hoe verschilt dat cijfer van provincie tot provincie?

8. Hoeveel erkende vluchtelingengezinnen werden opgenomen in een pleeggezin in 2016? Hoe evalueerde dat aantal de voorbije jaren? Hoe verschilt dat cijfer van provincie tot provincie?

ANTWOORD

op vraag nr. 862 van 12 september 2017

van **FREYA VAN DEN BOSSCHE**

1. Voor het overzicht van aanvragen voor een pleeggezin die niet positief beantwoord werden omdat er geen pleeggezin werd gevonden, verwijzen we naar onderstaande tabel (gegevens 2015 en 2016; momentopname 31/12). Er wordt daarbij een opsplitsing gemaakt naar vorm van pleegzorg. Het gaat daarbij enkel over geïndiceerde pleegzorg. Voor 2016 geven we de verdeling naar leeftijd en geslacht (bron: Insisto, Jongerenwelzijn). Voor 2015 kan deze opsplitsing enkel voor geslacht en voor de minder- en meerderjarigen gemaakt worden.

Deze cijfers moeten met de nodige omzichtigheid worden geïnterpreteerd. Dat iemand wacht voor pleegzorg kan te maken hebben met het feit dat er nog geen pleeggezin gevonden werd, maar evengoed met het gegeven dat het screeningsproces van het pleeggezin nog lopende is of het proces van matching nog bezig is. Er moet ook mee rekening gehouden worden dat één pleegkind op eenzelfde moment soms als wachtende opgegeven wordt voor zowel perspectiefzoekende als voor perspectiefbiedende pleegzorg.

Typemodule		0-5 jaar		6-11 jaar		12-17 jaar		0-18 jaar		18-21 jaar		Eindtotaal	
		2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Verblijf in een pleeggezin perspectiefbiedend	Man	/	117	/	92	/	112	243	321	8	9	251	330
	Vrouw	/	84	/	60	/	76	174	220	6	11	180	231
	totaal	/	201	/	152	/	188	417	541	14	20	431	561
Verblijf in een pleeggezin perspectiefzoekend	Man	/	74	/	48	/	59	157	181	3	3	160	184
	Vrouw	/	46	/	36	/	26	119	108	5	0	124	108
	totaal	/	120	/	84	/	85	276	289	8	3	284	292

2. Het statuut van de pleegzorger moet ervoor zorgen dat pleegzorgers alledaagse beslissingen kunnen nemen of op kunnen treden in dringende situaties waarbij er beslissingen moeten genomen worden rond belangrijke kwesties die te maken hebben met ouderlijk gezag zoals bijvoorbeeld gezondheid en opleiding. Ook kunnen ouders en pleegzorgers bij langdurige pleegzorg samen overeenkomen om één of meer fundamentele beslissingen rond ouderlijk gezag over te dragen naar pleegzorgers. Pleegzorgers zullen na een langdurige pleegzorg ook het recht krijgen om contact te houden met hun pleegkinderen nadat de pleegzorgplaatsing is gestopt. In een eerste fase hebben de diensten voor pleegzorg hun eigen begeleidend personeel geïnformeerd over de grote kruitlijnen van het statuut. Op dit moment organiseren Pleegzorg Vlaanderen vzw en het Steunpunt Jeugdhulp samen met de diensten voor pleegzorg dialoogtafels met pleegzorgers, ouders en pleegkinderen rond dit thema. Ook de consultants van de sociale diensten van de jeugdrechtsbank en van de ondersteuningscentra jeugdhulp worden geïnformeerd. Wij hebben geen weet van eventuele moeilijkheden die op dit moment ervaren zouden worden.
3. Wij beschikken niet over cijfergegevens m.b.t. het aantal situaties waarin pleeggezinnen veranderen van pleegzorgdienst en om welke reden. Op basis van het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg en het besluit van de Vlaamse Regering van 8 november 2013 kan een pleegzorger van dienst veranderen wanneer hij/zij tijdens de pleegzorg verhuist. Ook een personeelslid van een dienst van wie het gezin fungeert als pleeggezin, kan begeleid worden door een

andere dienst voor pleegzorg, wanneer hij of zij zijn of haar verblijfplaats heeft in het werkingsgebied van de dienst waar hij of zij is tewerk gesteld.

4. Aangezien in de vraagstelling geen referteperiode werd bepaald, leverde JO-lijn informatie aan voor 2016 en 2017. JO-lijn beperkte zich hierbij tot de formele klachtenbehandelingen met betrekking tot pleegzorg. Formele klachtenbehandelingen zijn klachtenafhandelingen op basis van het klachtendecreet. Wat 2016 betreft waren er 10 formele klachten omtrent pleegzorg. Hiervan overschreden 3 klachtenbehandelingen de termijn van 45 kalenderdagen. In 2017 werden er tot op heden 20 formele klachten geregistreerd, waarvan 3 klachtenbehandelingen niet binnen de 45 kalenderdagen konden worden afgerond.
5. In samenspraak met de Vlaamse Ombudsman, kan voor het antwoord op deze vraag worden verwezen naar de website van de Vlaamse Ombudsman, waar het jaarverslag van de ombudsman vrij geraadpleegd kan worden.
6. Een grootschalige tevredenheidsenquête werd afgenomen in 2011. Voor de resultaten van deze tevredenheidsenquête verwijzen we naar het rapport van Bronselaer, J., Vandezande, V. en Verreth, K. (2011). *Vlaamse pleegzorgers in beeld. Profielschets, kwaliteit van dienstverlening en duurzaam pleegzorgerschap*. Brussel: Kenniscentrum Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, en Koning Boudewijnstichting. (<https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/vlaamse-pleegzorgers-in-beeld-profielschets-kwaliteit-van-dienstverlening-en-duurzaam-pleegzorgerschap>)
Ondertussen gebeurde door de Vrije Universiteit Brussel ook recenter tevredenheidsonderzoek met specifieke invalshoeken. Voor een overzicht van de resultaten van dit onderzoek verwijzen we naar de volgende referenties:
Vanderfaellie, J., Van Holen, F., De Maeyer, S., Gypen, L., & Belenger, L. (2016). Differences between foster mothers and foster fathers with regard to support needs and satisfaction with the foster care placement. *Journal of Child and Family Studies*, 25, 1515-1524.
Van Holen, F., Vanderfaellie, J., Vanschoonlandt, F., De Maeyer, S., & Stroobants, T. (2015). Explorative study into support needs of caregivers in short-term foster care regarding problem behaviour and dealing with biological parents. *European Journal of Social Work*, 18(1), 97-113 DOI: 10.1080/13691457.2014.883365.
Vanschoonlandt, F., Van Holen, F., Vanderfaellie, J., De Maeyer, S., & Andries, C. (2014). Flemish foster mothers' perceptions of support needs regarding problem behaviors of their foster child and their own parental approach. *Child and Adolescent Social Work*, 31(1), 71-86.
Van Holen, F. (2005). Ondersteuningsbehoeften van pleegouders in Vlaanderen. *Tijdschrift voor Orthopedagogiek*, 44, 472-483.

Een nieuw tevredenheidsonderzoek dat gecoördineerd wordt door de professoren. Dr. Frank Van Holen en Johan Vanderfaellie (Vrije Universiteit Brussel) in samenwerking met Pleegzorg Vlaanderen is lopende. De eindresultaten hiervan worden verwacht in januari 2018.

7. Cijfergegevens m.b.t. het aantal niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV) worden door de diensten voor pleegzorg op een systematische manier bijgehouden sinds de start van het project 'Geef de wereld een thuis' (eind 2015). We kunnen bijgevolg geen beeld geven van de evolutie op lange termijn en dit per provincie. Wel weten we dat vóór de start van het project 130 NBMV in pleegzorg verbleven. Op 31 mei 2017 waren dat er 288. Voor een verdeling van het aantal pleegzorgplaatsen op 31 mei 2017 naar provincie verwijzen we naar de volgende tabel (bron: tussentijds rapport "Geef de wereld een thuis" van Pleegzorg Vlaanderen):

Regio	Aantal NBMV
Antwerpen	76
Oost-Vlaanderen	85
Limburg	18
Vlaams- Brabant/Brussel	72
West-Vlaanderen	37
TOTAAL	288

8. Tot dusver zijn er 3 vluchtelingengezinnen in een pleeggezin geplaatst. Het lage aantal vluchtelingengezinnen dat tijdelijk, via de formule van ondersteunende pleegzorg, in een gastgezin verblijft, is te wijten aan de onduidelijke impact op onder meer fiscaliteit, domicilie, kadastraal inkomen, woonbonus.